

3. maj 2007

Bilag 1: Forslag til ABA-inspireret pædagogisk tilbud indenfor økonomisk ramme og evaluering.

1. Baggrund.....	1
2. Forslag til fremtidig organisering af ABA-inspirerede tilbud.....	2
2.1. Revisitering	3
2.2. Den organisatoriske forankring af tilbuddene.....	4
2.3. Fastholdelse af allerede opnåede faglige kompetencer.....	6
2.4. Supervision.....	6
2.5. Oprettelse af ABA-inspirerede basisgrupper	8
2.6. Evaluering af de nye ABA-inspirerede tilbud.....	8
3. Budget.....	8

1. Baggrund

Den 28. februar 2007 besluttede Børne- og Ungdomsudvalget at afslutte ABA-forsøget pr. 31. juli 2007. Forvaltningen havde på baggrund af evalueringerne af ABA-forsøget anbefalet at nedlægge ABA-forsøget med den begrundelse at midlerne anvendes bedre i de gængse tilbud til børn og unge med autisme. Forvaltningen anbefalede desuden, at de positive resultater af forsøget så vidt muligt bør integreres i de eksisterende tilbud, til gavn for en større gruppe børn og unge med autisme.

Som opfølgning på udvalgets beslutning om at afslutte ABA-forsøget blev forvaltningen bedt om at udarbejde forslag til etablering af et ABA-inspireret tilbud til de 24 børn (forældrene til 2 af disse har siden valgt at udtræde af forsøget). Forslaget skal holde sig inden for en økonomisk ramme, der udgøres af de tilbud børnene ville have modtaget ved visitation til de "almindelige tilbud". I forslaget skulle der indarbejdes anbefalinger til, hvordan kommunen fastholder de allerede opnåede faglige kompetencer hos personale og forældre samt hvorledes de fem påbegyndte supervisionsuddannelser kan afsluttes og anvendes til alle børn med behov. I forslaget skulle der endvidere taget hensyn til børnenes behov for at vedligeholde de opnåede færdigheder og sociale kontakter til jævnaldrende.

Det er forvaltningens opfattelse, at det vil være u hensigtsmæssigt at ændre disse børns hverdag drastisk fra den ene dag til den anden. Københavns Kommune påtager sig derfor ansvaret for, at de børn, der i flere år er blevet trænet udelukkende med ABA-pædagogikken får et ABA-inspireret tilbud.

Forslaget til den fremtidige organisering af ABA-inspirerede tilbud er udarbejdet indenfor rammerne af oplægget til en overordnet autismepolitik i Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune. Fokus i autismepolitikken er rettet mod tidlig indsats, at indsatsen altid skal tage udgangspunkt i barnets behov, at ansvaret for indsatsen er fælles, at forældreinddragelse er vigtigt, og at indsatsen altid skal være sammenhængende.

**Kontoret for Støtte,
Rådgivning og Sundhed**

Islandsbrygge 37, 1 sal
2300 København S

Telefon
33 66 40 50

Telefax
33 66 70 15

www.kk.dk

Desuden hviler forslaget på intentionerne i Faglighed For Alle om at sikre tidlig og familieorienteret indsats samt principperne i Styrelsesvedtægten for Folkeskolen i Københavns Kommune bilag VI, herunder princippet om mindsteindgreb. Herved menes, at særlig støtte så vidt muligt bør tilrettelægges med udgangspunkt i den almindelige undervisning og således, at det mindst indgribende tiltag altid søges etableret frem for et mere indgribende.

2. Forslag til fremtidig organisering af ABA-inspirerede tilbud

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede d. 28. februar 2007 at nedlægge Københavns Kommunes aba-forsøg. I stedet blev forvaltningen bedt om at komme med forslag til et aba-inspireret forsøg. Med aba"inspireret" menes, at det skal rumme følgende:

- Væsentlig grad af forældreinddragelse
- Tilbuddene vil være inspireret af elementer i aba-metoden
- Tilbuddene vil være inspireret af andre relevante metoder
- Dataregistrering og dokumentation af indsatsen er væsentlig
- Der forventes at blive tilbudt supervision til medarbejdere og forældre
- Efteruddannelse af personalet på lige fod med andre ansatte i de pågældende institutioner

Som det fremgår ovenfor er der ikke præcise retningslinier for hvilke elementer af aba-metoden institutionerne skal anvende, hvordan eller i forhold til hvilke børn. Den præcise udformning af de konkrete tilbud på de enkelte skoler og daginstitutioner vil påhvile de enkelte institutionsledere som har det pædagogiske ansvar for de enkelte institutioner. Institutionslederne vil dog blive pålagt at aba skal udgøre et element i tilbuddet, og der forventes endvidere at blive prioriteret ressourcer til supervision med et aba-sigte, men den endelige udformning af tilbuddet påhviler institutionsledelsen.

I Danmark har man en lang og meget frugtbar tradition for at daginstitutioner, fritidshjem og skoler har et bredt spillerum for selv at vurdere hvilke pædagogikker og metoder der er de mest hensigtsmæssige at tage i anvendelse i forhold til de enkelte børn. Denne tradition udtrykkes for daginstitutionsområdets vedkommende i serviceloven på følgende måde:

Dagtilbuddets leder har den administrative og pædagogiske ledelse af tilbuddet og er ansvarlig for tilbuddets arbejde over for forældrebestyrelsen og kommunalbestyrelsen." (Lov om social service "§ 27. Stk. 3.)

På skoleområdet findes lignende lovgivning for dette felt:

”Den enkelte skole har inden for de givne rammer ansvaret for undervisningens kvalitet i henhold til folkeskolens formål, jf. § 1, og fastlægger selv undervisningens organisering og tilrettelæggelse.” (Bekendtgørelse af lov om folkeskolen § 2Stk. 2.)

Det vil derfor være et meget et fundamentalt brud med denne tradition, hvis forvaltningen fremover skal detailplanlægge den pædagogiske indsats, og på denne baggrund er der i stedet ovenfor lagt op til udvidet samarbejde mellem den enkelte institution og forældrene, herunder forældrebestyrelsen, omkring tilbuddenes udformning.

2.1. Revisitering

Samtlige børn er siden udvalgsbeslutningen den 28. februar 2007 blevet revideret. Revisiteringen angiver den økonomiske ramme, der er til rådighed for ABA-inspireret tilbud.

Ved visitationen er der lagt vægt på, at børnene så vidt muligt placeres i almindelige institutioner og skoler. Dette er af hensyn til børnenes behov for at vedligeholde de opnåede færdigheder og sociale kontakter til jævnaldrende.

Med udgangspunkt i tilbagemeldingerne fra visitatorerne, er der ud af de 24 børn, der var visiteret til forsøgsprojektet, 22 børn der skal revideres til et tilbud, da 2 børn er udgået af forsøget som følge af forældrebeslutning. Revisitationen gav følgende resultat:

Table 1: Oversigt over revisiteringen

Pladstype	Antal børn
Basisgruppe eller plads i alm. daginstitution med støtte	1
Specialbørnehave	3
Børn som enkeltintegreres i almindelig skole og i almindeligt fritidstilbud (med behov for støttelærertimer i skolen og tildeling af støttepædagogtimer i fritidshjemmet).	10
<ul style="list-style-type: none"> • Børn i specialskole og tilknyttet fritidstilbud for elever med vidtgående generelle indlæringsvanskeligheder. (Strandparkskolen, Øresundsskolen, Øresundsskolens nye afd. eller Skolen i Ryparken). • Børn i en specialskole og tilknyttet fritidstilbud for elever med gennemgribende udviklingsforstyrrelser, der er moderat til normalt begavede.(Frejaskolen eller Skolen i Peter Vedelsgade). 	8
Udgået af forsøget som følge af forældrebeslutning	2

I alt:	24
---------------	-----------

Kilde: *Støtte, Rådgivning og Sundhed*

Ovenstående oversigt er brugt som udgangspunkt i forhold til udarbejdelse af et forslag til en fremtidig organisering af ABA-inspireret tilbud.

Såfremt forældre ikke ønsker at indgå i ordningen, som er en forudsætning for at kommunen kan tilbyde ABA-inspireret tilbud indenfor den fastsatte økonomiske ramme, er der forsat mulighed for at modtage det tilbud, som barnet ellers var visiteret til.

I nedenstående afsnit beskrives den nærmere organisering heraf.

2.2. Den organisatoriske forankring af tilbuddene

Den centrale projektledelse for ABA-forsøgsprojektet nedlægges. Tilbuddene til de 22 børn forankres ledelsesmæssigt og økonomisk i de institutioner, hvor de er placeret.

De ABA-inspirerede tilbud kan opdeles i tre typer af tilbud:

Basisgruppe i daginstitution - 4 børn

- Børn, der samles i en basisgruppe i en almindelig daginstitution: Her placeres de 4 børn, der er visiteret til basisgruppe eller specialbørnehave. Til disse tilbud er der udover ressourcer til faste udgifter, midler til supervision, personaleudgifter m.v..

		Pris pr. barn I 1000 kr	Pris – 4 børn i 1000 kr.
Samlede midler		348	1391
Bundne udgifter		119	477
Supervision		18	73
Konsulentbistand		12	48
Handicaptillæg		5	18
Ledelse		5	20
Personale		189	755

Det er forvaltningens vurdering at dette tilbud vil være meget sårbart overfor sygdom, ferie, personaleskift m.v.. Dette hænger sammen med at tilbuddet kun rummer 4 børn, hvor basisgruppetilbud normalt rummer minimum 6 børn. På denne baggrund vil forvaltningen anbefale at enten gives disse børn et tilbud sammen med de 8 i basisgruppetilbuddet i skoleregi eller også

kunne det overvejes om to af børnene i skoleregi eventuelt kunne tage et år mere i børnehaveregi.

Eftersom 3 af de 4 børn ca. er 6,5 år gamle kunne dette være en model. Det sidste barn er ca. 5,5 år gammel, og vil således også kunne passe ind i et børnehaveklassetilbud.

Alternativt kan to ekstra børn indskrives i tilbuddet, men dette vurderes problematisk i forhold til alle de andre børn der ikke vil kunne få denne mulighed.

Enkeltintegrerede børn i skole og fritidshjem - 10 børn

Enkeltintegrerede børn på skoleområdet, der placeres på forskellige skoler og fritidstilbud. Her placeres de 10 børn, der er visiteret til enkeltintegration i almindelig skole og i almindeligt fritidstilbud. Disse børn vil modtage den støtte de er visiteret til, og støtten leveres af de pædagoger der i dag er ansat i aba-forsøget. Ved at støtten leveres af pædagoger og ikke lærere, som der er tradition for på skoleområdet, skal der ikke afsættes tid til forberedelse. Dette muliggør at der kan frigøres midler til supervision samt ressourcer til andre opgaver, fx ekstra støttetimer hvis behovet herfor skulle opstå.

	Pris pr. barn i 1000 kr	Pris – 10 børn i 1000 kr.
Samlede midler	402	4018
Bundne udgifter	82	822
Støttepædagogtimer. Skole og fritid	216	2164
Supervision	18	182
Konsulentbistand	12	120
Handicaptillæg	5	45
Andet	68	685

Der er for at sikre kollegasparring og kontinuiteten i tilbuddet ved ferie, sygdom og medarbejders jobskift i videst muligt omfang søgt at samle flere børn med aba-inspirerede tilbud på samme skole ligesom forvaltningen i forbindelse børns skolestart sommeren 2007 har peget på at alle tilbud til disse børn bør starte på skoler der allerede i dag har børn i forsøget.

Dette vurderes at være meget vigtige elementer i forsøget på at mindske medarbejderudskiftningen, som har været et af de helt store problemer i det nuværende aba-forsøg. Kombineres denne model med det element at hver medarbejder så vidt muligt træner flere børn mindskes tillige det tomrum der opstår, når en medarbejder fx siger op. I dette tilfælde vil de andre medarbejdere med viden om aba-inspirerede tilbud hurtigt kunne sætte den nye medarbejder ind træningsmetoder m.v..

Basisgruppetilbud i skole og fritidshjem - 8 børn

	Pris pr. barn I 1000 kr	Pris – 8 børn i 1000 kr.
Samlede midler	546	4372
Bundne udgifter	69	553
Supervision	18	145
Konsulentbistand	12	96
Handicaptillæg	5	36
Ledelse	3	20
Personale	440	3521

For Ikke-integrerbare børn etableres der en basisgruppe i en almindelig skole og fritidshjem. Tilbuddet vil rumme 8 børn, der er visiteret til specialskole og tilknyttet fritidstilbud for elever med gennemgribende udviklingsforstyrrelser, der er moderat til normalt begavede. Her placeres børnene i én gruppe, og lønsum der er tilrådighed forventes at række til at der ansættes 2 lærere og ca. 8 pædagoger/pædagogmedhjælpere. Pædagogerne følger børnene til fritidshjemmene. De ikke-integrerbare børn er udover pladsen i gruppen tilknyttet en klasse i det omfang det er muligt. Det vurderes hensigtsmæssigt, at der til denne gruppe er to grupperum, således at der er mulighed for at dele gruppen i i to.

Personalet omkring børnene og forældrene tilbydes supervision fra Frejaskolens Kompetencecenter i det omfang økonomien tillader det.

2.3. Fastholdelse af allerede opnåede faglige kompetencer

Udgangspunktet er, at de nuværende ABA-medarbejdere ansættes i de stillinger, der opstår i den nye organisering. Dette med henblik på at fastholde de allerede opnåede faglige kompetencer.

Frejaskolens kompetencecenter skal desuden understøtte og videreudvikle de allerede opnåede faglige kompetencer hos personale og forældre.

2.4. Supervision og udbygning af Frejaskolens Kompetencecenter

Fem medarbejdere er pt. i gang med en uddannelse i at supervisere i ABA-metoden. En af de fem medarbejdere vil afslutte juniorsupervisoruddannelsen snarest, mens de resterende fire medarbejdere forventes at afslutte den teoretiske del af uddannelsen i juni 2007.

Forvaltningen anbefaler desuden, at Frejaskolens Kompetencecenter fremover bliver ansvarlig for supervisionen af personale og forældre. Frejaskolen

er en specialskole for elever indenfor autismspektret og har siden 2003 haft tilknyttet et kompetencecenter, som tilbyder kurser i hvordan folkeskolerne bliver i stand til at rumme elever med autisme. Centret har ansat en lærer som funktionslærer med ansvar for Kompetencecentrets virksomhed.

Frejaskolen er således en væsentlig ressource i Københavns Kommune, når det gælder børn og unge med autisme, som det vurderes at være meget vigtigt at trække på og udbygge i forbindelse med etableringen af aba-inspirerede tilbud i Københavns Kommune. Frejaskolens Kompetencecenter indstilles i forbindelse med tilførelsen af opgaven tilført 400.000 kr. til en supervisor og 264.500 til ekstern konsulentbistand herunder seniorsupervision. Herudover indstilles det at der i 2007 afsættes 0,5 mill. kr. til køb af ekstern supervision, da den supervisor der forventes at være uddannet august 2007 endnu ikke er rutineret nok til at løse hele supervisionsopgaven.

Som koordinator på denne og andre metodeudviklingsopgaver indstilles det endvidere, at der afsættes midler til ansættelse af en psykolog, der udover ansvaret for aba-supervisionen skal holde fokus på metodeudvikling generelt i Københavns Kommunes børn og ungetilbud, herunder autis MEPolitikken og dialogforsøget. Herudover indstilles der i 2007 afsat 100.000 kr. til uddannelse.

Supervisionsfrekvensen er endnu ikke fastlagt, men vil ligge klar snarest efter en dialog med Kompetencecentrets leder. Det ligger dog fast, at supervisionen fremover vil blive tildelt efter behov, hvor de problemstillinger barnet, familien og medarbejdersituationen rummer vil influere.

Samlet set indstilles Frejaskolens Kompetencecenter tilført følgende ressourcer:

	Udgift I 1000 kr.	Finansiering	Varig/ engangsudgift
Ansættelse af psykolog til metodeudvikling og koordination m.v.	500	Pulje afsat til supervision af basisgrupper	Varig
Supervision - 22 børn	400	Aba-inspireret forsøg 22 børn	Varig
Køb af ekstern supervisionsbistand i 2007	500	Mindreforbrug aba-forsøg	Engangsudgift
Ekstern konsulent bistand	264	Aba-inspireret forsøg – 22 børn	Varig

herunder seniorsupervision			
Uddannelse af psykolog m.v.	100	Mindreforbrug aba-forsøg	Engangsudgift
Ansættelse af supervisor til 22 børn	400	Aba-inspireret forsøg 22 børn	Varig
I alt	2.164		

2.5. Oprettelse af ABA-inspirerede basisgrupper m.v. til børn der ikke har været med i aba-forsøget

Udover de familier der har deltaget i aba-forsøget, er forvaltningen vidende om, at der findes yderligere en gruppe familier, som er interesseret i at modtage et aba-inspireret tilbud til deres børn. På denne baggrund vil forvaltningen gå i dialog med de institutioner, der har udtrykt interesse i at etablere basisgrupper med et aba-inspireret indhold. Der er her tale om daginstitutioner, der har eller ønsker at få en basisgruppe tilknyttet, samt om specialbørnehaver der ønsker at forstærke aba-elementet i deres pædagogiske arbejde med børnene.

2.6. Evaluering af de nye ABA-inspirerede tilbud

I forbindelse med nedlæggelsen af ABA-forsøget anbefaler forvaltningen, at der sideløbende med de nye ABA-inspirerede tilbud iværksættes en evaluering af disse tilbud.

Evalueringen, som vil ligge færdig medio 2009, vil have karakter af en erfaringsopsamling, og det foreslås, at forældrene allerede i forbindelse med etableringen af de ABA-inspirerede tilbud skal give samtykke til at barnet evalueres, og at samtykket gøres til en forudsætning for at barnet kan deltage i et ABA-inspireret tilbud.

Erfaringsopsamlingen udarbejdes indenfor forvaltningens samlede ramme, men det indstilles, at der afsættes 0,3 mio. kr. til ansættelse af studentermedhjælp og afholdelse div. evalueringsomkostninger. Beløbet indstilles afsat i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2009.

3. Budget

Som det fremgår af indstillingen og Børne- og Ungdomsudvalgets oplæg fra udvalgsmødet d. 28. februar 2007 nedlægges aba-forsøget pr. 1. august

2007. Samtidigt ønskede udvalget at forvaltningen fremlægger indstilling til etablering af udgiftsneutralt aba-inspireret tilbud til de børn der har været med i forsøget

De nye pladser skal således prismæssigt svare til lignende tilbud (støttetilbud i almindelige institutioner/skoler eller specialtilbud) og de skal kunne håndteres indenfor de givne rammer.

Efter en re-visitation af samtlige børn har forvaltningen beregnet at en placering af børnene i kommunens almindelige tilbud samlet beløber sig til 9,8 mio. kr. pr. år.

De samlede udgifter til 3 nye tilbud beløber som det fremgår af nedenstående tabel til kr. 9,8 mio. kr. (alle beløb i tabel i 1.000 kr.)

	Basisgruppe i daginstitution		Enkeltintegrerede i skole og fritidshjem		Basisgruppe tilbud i skole og fritidshjem		Samlet
	Pr. barn	4 børn	Pr. barn	10 børn	Pr. barn	8 børn	
1 Pladspris	348	1391	402	4018	546	4372	9781
2 Bundneudgifter	119	477	82	822	69	553	
3 Støttepædagogtimer. Skole og fritid			216	2164			
4 Supervision	18	73	18	182	18	145	
5 Konsulentbistand	12	48	12	120	12	96	
6 Handicaptillæg	5	18	5	45	5	36	
7 Ledelse	5	20			3	20	
8 Personale	189	755			440	3521	
9 Andet			68	685			

1. Pladspris på nye tilbud pr. barn og samlet pr. type.
2. Udgifter disponeret til institutionens faste udgifter og generelle drift.
3. De støttetimer som gruppen af børn er visiteret til enkeltintegration.
4. Midler til supervision
5. Konsulentbistand kan disponeres til senior supervision
6. Der skal betales for diverse tillæg, herunder handicaptillæg
7. Der skal betales til institutioner, for det udvidede forældresamarbejde
8. Midler til personale.
9. Ved at veksle lærerstøttetimerne til pædagogtimer for de enkeltintegrerede børn og efter der er afholdt udgifter til supervision og konsulentbistand, er der dette beløb i rest, som kan anvendes til andre formål, fx hvis der opstår behov for ekstra støtte.

Beløbene i posterne 2 til 7 kan ikke frigøres.

Følgende tabel viser hvorledes engangsudgifterne finansieres

Engangsudgifter	Beløb i 1.000 kr	Finansieres af:
-----------------	------------------	-----------------

Etablering af basis og skolegrupper	500	Forventet mindre forbrug i aba-forsøget i perioden 1/1 – 31/7 2007
Ekstern supervision	500	Forventet mindre forbrug i aba-forsøget i perioden 1/1 – 31/7 2007
Uddannelse	100	Forventet mindre forbrug i aba-forsøget i perioden 1/1 – 31/7 2007
Autismepolitik	200	Afsatte midler til supervision af basisgrupper i almindelig daginstitutioner for år 2007

Følgende tabel viser hvorledes de løbende udgifter til erfaringsopsamling finansieres

Løbende udgifter	Beløb i 1.000 kr	Finansieres af
Frejaskolens Kompetencecenter.	520	Afsatte midler til supervision af basisgrupper i almindelig daginstitutioner.

Afslutningsvis skal det således præciseres, at der er anvist finansiering til samtlige udgifter.